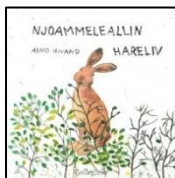

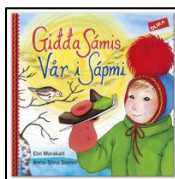
Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev mai 2023

Skjønnlitteratur for barn og ungdom

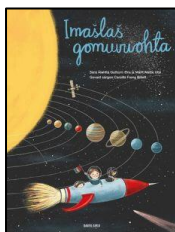
Aino Hivand: Njoammeleallin/Hareliv

Tospråklig barnebok som handler om haremor og hennes to sommerunger. Hareliv er ikke bare sommer og fryd. Det er mange farer som lurar. Gjennom harefamiliens betraktninger og observasjoner trekkes leseren med i det spennende harelivet. Tekst på nordsamisk og norsk. Boka er gjennomillustrert av forfatteren. ISBN: 978-82-92473-41-2. Gollegiella, 2023. 43 s. Innb.

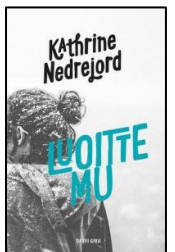
Elin Marakatt: Vår i Sápmi/Gidda Sámis

Pekebok med tekst på nordsamisk og svensk. Beaivi – sol, boazu – ren, eadni – mamma, áhkku – mormor, gáhkku – glødkaka. Hvert ord følges også av et verb: beaivváš báitá, bohccot guhtot, beana ciellá. En fin pekebok som lærer både barn og voksne nordsamisk og om Sápmi. Til boka er det laget en film om hvordan de samiske ordene uttales. Illustrert av Anna-Stina Svonni. For aldersgruppen 0-3 år. ISBN: 9789189405417. Olika Förlag, 2023. 32 s.

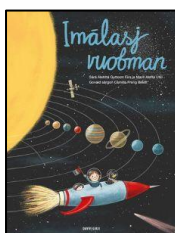
Sára Álehtta Guttorm Eira, Marit Alette Utsi: Imášlaš gomuvuohta

Hvorfor ser vi ikke månen hele tida, hvorfor er sola varm, hva heter de ulike stjernebildene? Bildefagbok for barn med fakta om verdensrommet. Boka har også lydfiler til noen sanger, regler og en fortelling om samisk stjernehimel. For aldersgruppen 4-6 år. Nordsamisk tekst og lyd. ISBN: 978-82-329-0148-7. Davvi girji, 2023. 27 s. Innb.

Kathrine Nedrejord: Luoitte mu

Nordsamisk oversettelse av Slepp meg (2018). Temaer i denne er vennskap, ulikhet og tilhørighet. Handlingen er lagt til Tana i Finnmark. Anna og Amanda har alltid vært bestevenner. Amanda er den som har bestemt, mens Anna alltid har fulgt etter. Anna prøver å finne ut hvem hun er på egenhånd, men da står Amanda i veien. Hun gjør alt hun kan for å holde Anna nede. ISBN: 978-82-329-0498-3. Davvi girji, 2023. 224 s. Innb.

Sára Álehtta Guttorm Eira, Marit Alette Utsi: Imálasj vuobman

Hvorfor ser vi ikke månen hele tida, hvorfor er sola varm, hva heter de ulike stjernebildene? Bildefagbok for barn med fakta om verdensrommet. Boka har også lydfiler til noen sanger, regler og en fortelling om samisk stjernehimel. Lulesamisk tekst og lyd. ISBN: 978-82-329-0300-9. Davvi girji, 2023. 27 s. Innb.

Malin Roca Ahlgren: Linne & ladtetje

Sørsamisk oversettelse av Linne & loddi (2022). Linne er fem år og bor i en skog i Sápmi. En dag når Linne er ute å går med sin mor Aili, hunden Manni og reinen Bocko hører de en merkelig lyd. Det er hakkespetten Loddi som behøver hjelp. De følger fuglen inn i løvskogen og Linne forstår at også Bocko er i fare. For skogen holder på å forsvinne. Hvordan kan Linne hjelpe? Illustrert av Judith Balaguero. ISBN: 978-82-93402-74-9. Giëlem nastedh, 2023. 32 s. Innb.

Sára Álehtta Guttorm Eira, Marit Alette Utsi: Rovnejs veartene-elmie

Hvorfor ser vi ikke månen hele tida, hvorfor er sola varm, hva heter de ulike stjernebildene? Bildefagbok for barn med fakta om verdensrommet. Boka har også lydfiler til noen sanger, regler og en fortelling om samisk stjernehimel. Sørsamisk tekst og lyd. ISBN: 978-82-329-0150-0. Davvi girji, 2023. 27 s. Innb.

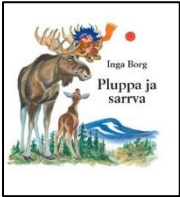
Inga Borg: Pluppe jih sarve

Sørsamisk oversettelse av Plupp och älgen (1998). Det er den femte Plupp-boka som er blitt gitt ut på sørsamisk. Boka forteller på kjent Plupp-vis om fjellnatur og skogsnatur og vennskap mellom den lille «usynlinge» Plupp og dyrene. Plupp følger en nyfødt elgkalv og mora hans gjennom halvannet år. ISBN: 978-82-93402-73-2. Gielem nastedh, 2023. 24 s. Innb.

Maria Parr: Stoerrevielle

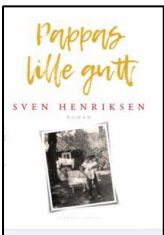
Sørsamisk oversettelse av Storebror (2019). Jeg-personen synes at kompisene hans er heldige; de har storebrødre som kan hjelpe dem og passe på dem. Selv har han bare ei irriterende lillesøster. Til slutt skjønner han at det er han som er storebroren. Lettlest. Illustrert av Åshild Irgens. ISBN: 978-82-93402-79-4. Gielem nastedh, 2023. 33 s. Heftet.

Inga Borg: Pluppa ja sarrva

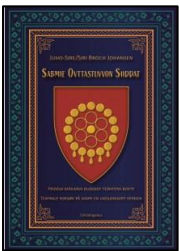
Pitesamisk oversettelse av Plupp och älgen (1998). Boka forteller på kjent Plupp-vis om fjellnatur og skogsnatur og vennskap mellom den lille «usynlinge» Plupp og dyrene. Plupp følger en nyfødt elgkalv og mora hans gjennom halvannet år. ISBN: 978-82-93402-70-1. Gielem nastedh, 2023. 24 s. Innb.

Skjønnlitteratur for voksne

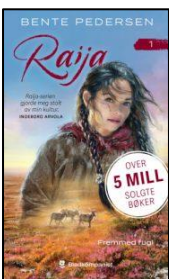
Sven Henriksen: Pappas lille gutt

Selvbiografisk roman om liten gutt som vokser opp med en far han er redd for, i et religiøst miljø han opplever å ikke bli godtatt i. Johannes er seks år da han for første gang utsettes for farens fysiske vold, en vold som skal vare i ti år mens mor, menighet og vennekrets snur ryggen til. Dette er en fortelling om hvordan sosial kontroll i religiøse sekter kan knekke et menneske og skade det for livet, men også om lys, håp og et modig menneske som maktet å reise seg om og om igjen. ISBN: 978-82-93844-26-6. Skamløst forlag, 2023. 158 s. Innb.

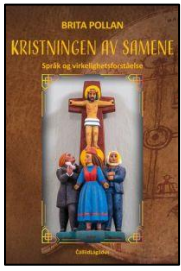
Juho-Sire/Siri Broch Johansen: Sabmie Ovtastuvvon Siiddat – friddja máilmmi duddjot teáhtera bokte/Teatrale forsøk på skape en ukolonisert verden

Juho-Sire har skrevet en scenetekst som ikke er laget for å settes opp. Den skal leses høyt i fellesskap. I boka finnes du oppskrift på hvordan det kan gjøres. Målet med boka er å få grupper av folk til å lese fram historien om Sabmie Ovtastuvvon Siiddat i fellesskap, og kanskje skrive noen nye scener som bare de kjenner. Dette er både et forsøk på å bidra til å dekolonisere teateret, og på å bruke teater til dekolonisere verden utenfor. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-8263-527-1. ČálliidLágádus, 2023. Spiralrygg.

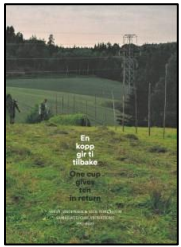
Bente Pedersen: Fremmed fugl (Raija 1)

Pedersens debutserie Raija (1986-1993) gis ut på nytt av Bladkompaniet. Fremmed fugl er første bok i serien. Raija kommer til Nord-Norge som liten jente. Foreldrene måtte «selge» henne til flyttsamene på grunn av matmangel og ekstrem nød i krigsherjede Finland. Raija er en fremmed fugl i sitt nye hjemland. Hun er både mytisk og mystisk, og så har hun en nærmest magisk tiltrekningskraft på menn. Raijas personlighet, utstråling og fryktløse og varme vesen gjør at hun velger annerledes enn alle andre – livsvalg som ofte får fatale konsekvenser for henne selv. ISBN: 978-82-334-3029-0. Bladkompaniet, 2023. 286 s. Heftet.

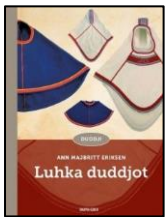
Brita Pollan: Kristningen av samene – språk og virkelighetsforståelse

Bok om kristningen av samene skrevet ut fra Pollans mangeårige engasjement for samisk kultur, og ut fra samtidens for-ståelse av ulike kulturers egenverdi. Den presenterer hvordan kristne impulser er tolket inn i samiske kultur-uttrykk, som trommeforklaringer fra 1600-tallet, nedskreven muntlig forteller-tradisjon og i samiske begrep slik de er forklart i ordbøker. Kristningshistorien fremstilles også i lys av religion som et fenomen i kulturhistorien, og ut fra refleksjoner rundt religionsbegrepet, religionsdefinisjoner, gudsforestillinger, fiendeforestillinger og myteforståelse. ISBN: 978-82-8263-526-4. ČálliidLágádus, 2023. 114 s. Innb.

Søsja Jørgensen & Geir Tore Holm: En kopp gir ti tilbake/One cup gives ten in return – samarbeid/collaborations 1992-2022

Boka dokumenterer og reflekterer kunstnerparet Søsja Jørgensen og Geir Tore Holm sine samarbeidsprosjekter gjennom tre tiår. En kopp gir ti tilbake er en gjennomgang av praksisen og stedene i kunstnerskapet og viser samtidig en epoke i nyere kunsthistorie i Norge. Tekstbidrag av Liv Nimand Duvå, Per Gunnar Eeg-Tverbakk, Anne Karin Jortveit, Camila Marambio, Sigbjørn Skåden, Karolin Tampere og Tor Eystein Øverås. Tekst på norsk og engelsk. ISBN: 978-82-693095-0-8. Balkong, 2022. 175 s. Heftet.

Ann Majbritt Eriksen: Luhka duddjot

Luhkka er et samisk mannsplagg som fra 1500-tallet. I boka får man innblikk i dens historie, om valg av materiale, mønsterlagning og sying steg-for-steg. Boka er skrevet for elever på videregående skole, men passer også for andre som er interessert i å lære å sy luhkka. Nordsamisk tekst. ISBN:978-82-329-0041-1. Davvi girji, 2023. 76 s. Innb.

Laila Gunilla Wilks: Åarjelsaemien gapta

Lærebok om å sy sørsamisk kofte. Boka gir et kort historisk innblikk om tradisjonelle sørsamiske kofter og hvordan sy en kvinne- og mannskofte; valg av materiale, mønsterlagning og syinga steg-for-steg. Boka er skrevet for elever på videregående skole, men passer også for andre som er interessert i å lære å sy gapta. Sørsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0135-7. Davvi girji, 2023. 64 s. Innb.

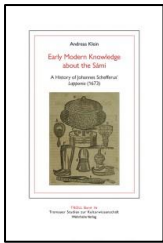
Hanne-Lena Wilks: Boengeskuvmie åarjelsaepmesne

Bok om barmkleder til den sørsamiske kofte. Den gir et kort historisk innblikk om tradisjonelle sørsamiske barmkleder, og hvordan sy et barmklede. Omvalg av materiale, mønsterlagning og syinga steg-for-steg. Boka er skrevet for elever på videregående skole, men passer også for andre som er interessert i å lære å sy boengeskuvmie. Sørsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0134-0. Davvi girji, 2023. 68 s. Innb.

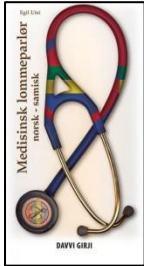
Katarina Pirak Sikku: Árbbehárpo – Arvstrådarna

Kunstner og forfatter Katarina Pirak Sikku har gjort et dypdykk i den svenske rasebiologien og andre lysskye hendelser i Sápmi og har skrevet sin egen personlige fortelling om den. Boka er en krønike over hennes egen slekt – Pirak og Klemmetsson – der hun søker forklaringen til reaksjoner og relasjoner. Boka forteller også om hennes kunstnerskap, om de valg hun har gjort for å utvikle seg og leve som yrkesaktiv kunstner. Linnea Axelsson har skrevet forordet til boka. Svensk tekst. ISBN: 378-91-983417-1-3. KulaCultura, 2023. 247 s. Innb.

Andreas Klein: Early Modern Knowledge about the Sámi – A History of Johannes Schefferus' Lapponia (1673)

Johannes Schefferus' Lapponia ble gitt ut på latin i 1673 og var det første vitenskapelige verket som helt var viet Sápmi og det samiske folket. Den ble raskt gitt ut engelske, tyske, franske og nederlandske versjoner. Først i 1956 ble den gitt ut i svensk utgave. I denne studien fokuseres det på tilblivelsen og utviklingen av Lapponia som en bok og et stykke kunnskapslitteratur. Med utgangspunkt i den originale latinske versjonen analyseres kunnskapsstrukturene og det kommunikative nettverket rundt denne tidligmoderne beskrivelsen av det samiske folket. Ved hjelp av arkivkilder og hovedsakelig upubliserte brev rekonstrueres Lapponias historie og dens ulike bearbeidelser. Boka er basert på doktoravhandling fra 2021. Engelsk tekst. ISBN: 978-3-86525-938-7. Wehrhahn Verlag, 2023. 398 s. Innb.

Egil Utsi: Medisinsk lommeopparlør – norsk -samisk

Ny utgivelse av Medisinsk lommeopparlør – norsk – samisk (1998). I denne lommeopparløren som retter seg mot helsearbeidere, er det 1150 ord, samt 100 vanlige medisinske uttrykk oversatt til nordsamisk fra norsk. ISBN: 978-82-329-0564-5. Davvi girji, 2023. 80 s. Heftet.

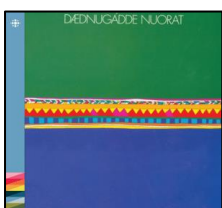

Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner – rapport til Stortinget fra Sannhets- og forsoningskommisjonen

Sannhets- og forsoningskommisjonen har arbeidet fem år med å granske konsekvensene av fornorskingspolitikken som norske myndigheter førte mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner. Kommisjonen for å granske fornorskingspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner ble ledet av Dagfinn Høybråten og besto av 11 andre fagpersoner, oppnevnt av

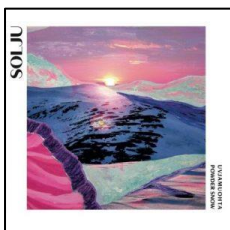
Stortinget. Rapporten inneholder både historie, bakgrunn for fornorskinga samt forslag til tiltak som kan bidra til forsoning mellom den norske staten og nasjonale minoriteter. Rapporten ble avgitt til Stortingets presidentskap 01.06.2023. Den ble lest høyt fra hovedscenen på Nasjonalteatret 1-3. juni og ble strømmet på NRK TV. Sannhets- og forsoningskommisjonen, 2023. 658 s.

Musikk

Tanabreddens ungdom: Dædnugádde Nuorat (CD)

Ny utgivelse av første albumet til Dædnugádde Nuorat (Tanabreddens ungdom) fra 1974. Popgruppa fra Karasjok ble dannet i 1973 av Leif Wigelius. Etter hvert kom Hartvik Hansen, Ingvald Guttorm og Irene Pettersen med. De var alle sammen interessert i å bruke joiken i en mer moderne musikalsk drakt og ble raskt kjent over hele Norge, Sverige og Finland. Albumet var Norges første samiskspråklige plate.. NACD366. Norske albumklassikere på CD, 2023. 1 CD (31 min., 54 s.)

Solju: Uvjamuolta / Powder Snow (CD)

Solju består av Ulla Pirttijärvi og hennes datter Hildá Länsman. deres andre album. Den består av 11 nye joiker i et moderne lydbylde. De kombinerer sin arv fra nordsamisk språk og tradisjonell joik med ny og innovativ musikk. resultatet er en dialog mellom tradisjonell og moderne samisk kultur. Debutalbumet Odda áigodat – New Times (2018) fikk prisen Best International Indigenous Release av Canadian Indigenous Music Awards i 2019. Bafe's Factory, 2022. 1 CD (38 min., 33 s.)

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no>

Dearwuodáguin - Vennlig hilsen

Edel Olsen

Rådgiver Troms og Finnmark fylkesbibliotek - Samisk bibliotektjeneste

Kulturetaten - Troms og Finnmark fylkeskommune fylkeskommune